

Čís. 14283.

Vládní nařízení ze dne 13. července 1934 čís. 142 Sb. z. a n. nevztahuje se na pohledávky vymáhané proti pozůstalosti po zemědělci.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1935, R I 292/35.)

Žalobu, o niž tu jde, podala žalobkyně jednak proti pozůstalosti po Karlu K-ovi, jednak na Charlottu K-ovou, jež po podání žaloby zemřela. Jak Karel K. tak i Charlotta K-ová byli zemědělci podle § 6 vládního nařízení čís. 142/34 sb. z. a n. Návrhu opatrovníka žalované pozůstalosti a právního zástupce spolužalované zemřelé Charlotty K-ové na přerušení sporu podle § 3 vl. nař. čís. 142/34 sb. z. a n. p r v ý s o u d v y h o v ě l, o d v o l a c í s o u d n á v r h z a m í t l.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Z ustanovení § 6 vl. nař. ze dne 13. července 1934 čís. 142 sb. z. a n., že zemědělci ve smyslu tohoto nařízení jsou osoby, které se vyživují hospodařením na zemědělských pozemcích, vyplývá zřejmě, že zákon tu má na mysli pouze osoby fyzické, neboť o osobách právnických nebo o pozůstalosti nelze mluvit, že se vyživují. Pozůstalost jest sice samostatným právním podmětem, nikoliv však osobou fyzickou. Fikci § 547 obč. z. nelze brát doslova a nepřichází v úvahu, kde zákon předpokládá jsoucnost fyzické osoby, jako v tomto případě

Čís. 14284.

Měl-li podle rozhodčí smlouvy býti zřízen vrchní rozhodce volbou rozhodců jmenovaných stranami a, kdyby se rozhodcové o volbě vrchního rozhodce nedohodli, měl rozhodnouti los, nesměl vrchní rozhodce býti jmenován soudem podle § 582 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1935, Rv I 977/33.)

Žalobci zadali žalovanému provedení nástavby domu a zároveň smluvili s ním, že rozepře, které by z toho mezi nimi a žalovaným vznikly, budou rozhodnuty rozhodčím soudem. Podle rozhodčí smlouvy měla každá strana jmenovati jednoho rozhodčího a rozhodčí si měli zvoliti vrchního rozhodčího. Pro případ, že by se na volbě vrchního rozhodčího shodnouti nemohli, měl rozhodnouti los. Když vznikly mezi stranami rozpory, jmenovali žalobci i žalovaný ve smyslu rozhodčí smlouvy každý po rozhodci a na to k žádosti rozhodce žalované soud podle § 582 c. ř. s. vrchního rozhodce Josefa S-a. Pod předsednictvím tohoto vrchního rozhodce vynesl rozhodčí soud nálezn. Žalobci domáhají se nyní bezúčinnosti rozhodčího výroku tvrdíce, že žalovaný (jeho rozhodce) nebyl oprávněn učiniti u soudu návrh na jmenování vrchního rozhodce a že

také soud nebyl oprávněn vrchního rozhodce jmenovati, poněvadž nenastal případ § 582 c. ř. s. P r v ý s o u d žalobu zamítl a uvedl: Podle bodu 8. písemného ujednání, nemohli-li by se rozhodčí soudcové shodnouti na volbě předsedy, rozhodne los. Předpokladem tohoto ustanovení předsedy rozhodčího soudu losem jest však, že také skutečně byly navrženy stranami osoby pro tento úřad, neboť jenom v tomto případě lze rozhodnouti o osobě předsedy losem. Žalobci (jejich rozhodčí soudce) přes vyzvání rozhodčím soudcem B-em žalovaného opomenuli učiniti návrh na předsedu, který se měl ustanoviti. Ježto žalobci jmenovaný stavitel R. tento úřad nepřijal, nezbylo žalovanému, než učiniti podle § 582 (§ 580 c. ř. s.) návrh na ustanovení předsedy rozhodčího soudu u krajského soudu v L. jako jinak k rozhodnutí v této právní věci příslušnému soudu první instance, aby rozhodčí soud mohl vstoupiti v účinnost a vynést své rozhodnutí. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalobců a uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Podle písemné rozhodčí smlouvy bylo ujednáno, že rozepře, které by vznikly mezi stranami ze smluvního poměru, budou rozhodnuty rozhodčím soudem, že k tomuto rozhodčímu soudu jest ustanoviti každou stranou jednoho samostatného stavitele jako rozhodce, kteří oba pak volí třetího jako předsedu, a že kdyby rozhodcové nemohli se shodnouti o volbě předsedy, rozhodne los mezi oběma jmenovanými. Dále bylo zjištěno, že žalobci jmenovali rozhodcem Hugona P., žalovaný stavitele Františka B. a že k žádosti rozhodce Františka B. krajský soud v L. ustanovil stavitele Josefa S. v Ú. n. L. jako vrchního rozhodce podle § 582 c. ř. s. Rozhodnou jest proto otázka, zdali při obsazení rozhodčího soudu bylo některé smluvní ustanovení porušeno, neboť porušení některého zákonného předpisu v tomto ohledu nebylo tvrzeno (§ 595 čís. 3 c. ř. s.) a tato otázka závisí zase na tom, zdali vrchní rozhodce byl právem ustanoven soudem po rozumu § 582 c. ř. s., či nikoliv. Podle § 582 c. ř. s. vykoná ovšem soud k návrhu jmenování vrchního rozhodce, když oba rozhodcové nemohou se sjednotiti o jeho osobě. Toto ustanovení není však velicím právem, nýbrž nemá podle § 585 c. ř. s. místa, je-li v rozhodčí smlouvě anebo v pozdější písemné úmluvě stranami něco jiného stanoveno pro případy v §§ 582 a 583 c. ř. s. vyjmenované. Tomu jest tak v souzeném případě. Z obsahu rozhodčí smlouvy vyplývá zcela jasně, že vrchní rozhodce měl býti zřízen volbou rozhodců oběma stranami jmenovaných a že v případě, že se rozhodcové o volbě vrchního rozhodce nedohodnou, má rozhodnouti los mezi oběma jmenovanými, takže tedy právě případ, že nedojde k dohodě mezi rozhodci o osobě vrchního rozhodce, jest jinak a úchylně od ustanovení § 582 c. ř. s. upravován. Mohl tedy vrchní rozhodce podle rozhodčí smlouvy býti zřízen toliko buď volbou (t. j. dohodnutím obou rozhodců) anebo losem. Tím byla možnost, aby byl jmenován soudem podle § 582 c. ř. s., vyloučena a ježto vrchní rozhodce Josef S. nebyl usta-

noven podle předpisů rozhodčí smlouvy, nebyl rozhodčí soud řádně obsazen, naopak smluvní ustanovení o obsazení rozhodčího soudu porušeno (§ 595 čis. 3 c. ř. s.).

Čís. 14285.

K zasnoubení stačí slib manželství učiněný v jakékoliv formě.

Nestačí ovšem slib jednostranný, nýbrž jest třeba slibu obapolného nebo přijetí slibu učiněného druhou stranou. Takový projev vůle se může státi i jen mlčky.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1935, Rv I 1096/33.)

Žalobkyně opírajíc žalobu o ustanovení § 1328 a § 46 obč. zák. domáhá se žalobou na žalovaném náhrady za zmenšení vyhlídky na sňatek a dále náhrady nákladu spojeného s koupí výbavy vzhledem k předpokládanému sňatku. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** potvrdil rozsudek prvního soudu, pokud byla jím žalobkyni přisouzena náhrada za menší vyhlídku na sňatek a zamítl žalobu, pokud žalobkyně se domáhala náhrady škody z bezdůvodného odstoupení od zasnoubení: **D ů v o d y**: Žalovaný sliboval žalobkyni manželství, třebaže k formálnímu zasnoubení nedošlo a přiměl ji slibem tímto, který později nedodržel, k mimomanželské souloži. Jednání toto zakládá skutkovou podstatu přestupku § 506 tr. z., aniž bylo třeba, aby došlo k odsouzení žalovaného trestním soudem. Právem proto uznal procesní soud nárok žalující strany na zaplacení částky pro zmenšenou naději na sňatek. Souhlasiti nelze s prvním soudem jen potud, pokud byla přisouzena žalující straně další částka na zaplacení nákladů na výbavu z důvodů § 46 obč. zák. Ustanovení § 46 obč. zák. vykládati jest v souvislosti s § 45 obč. zák. a předpokládá tudíž, že mezi stranami došlo k zasnoubení. Žalobkyně částku tu žádá z důvodu § 46 obč. zák., netvrdí však nikde, že došlo k zasnoubení se žalovaným. Při výsledku svém jako strana udává, že zvláštní zasnoubení se nestalo a nebylo zjištěno, že se žalovaný zasnoubil se žalobkyní. Důsledkem toho není žalobkyně oprávněna požadovati náhradu nákladů na zakoupení věcí do výbavy učiněných.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu v zamítací části a uložil mu nové rozhodnutí.

D ů v o d y :

Pro zasnoubení nepředpisuje zákon nějaké formy. Ze slov zákona (§ 45 obč. z.) »zasnoubení čili zatímní slib vstoupiti v manželství« vysvítá, že stačí slib k manželství směřující a v jakékoliv formě učiněný. Nestačí ovšem slib jednostranný, nýbrž je třeba slibu obapolného (slova »sich zu ehelichen«) nebo přijetí slibu učiněného stranou druhou. Takový projev vůle se může státi také jen mlčky podle § 863 obč. z. a nelze o něm u žalobkyně podle celého stavu věci pochybovati. Žalobkyně